

PRÁCE S PŮVODCI NÁSILÍ – KDE JSME A KAM SMĚŘUJEME

Představení projektu, 6. listopadu 2023

Hana Přesličková

VIOLENCE
OFF

O PROJEKTU

- Úřad vlády – odbor rovnosti žen a mužů - problematika domácího a genderově podmíněného násilí
- Norské fondy, programová oblast Lidská práva, 22 – Domácí a genderově podmíněné násilí: Prevence domácího a genderově podmíněného násilí a poskytování ochrany a pomoci pro jeho oběti
- Projekt **IKSP** – PDP7- *„Zlepšení v oblasti zacházení s pachateli a v oblasti podpory obětí v případech domácího a genderově podmíněného násilí v ČR“*
- Cíl: zmapovat a popsat zacházení s pachateli v případech domácího genderově podmíněného násilí v ČR, identifikovat nedostatky a dobrou praxi v této oblasti, zjistit a analyzovat potřeby hlavních aktérů navrhnout opatření ke zlepšení systému práce s pachateli domácího násilí.
- Aplikovaný výzkum – cílem je využitelnost výsledků v praxi. Výsledky projektu by měly sloužit relevantním institucím k tvorbě účinných strategií v oblasti domácího násilí.
- Domácí násilí jako genderově podmíněné násilí, tj. násilí v partnerských vztazích
- Systematická práce s původci/pachateli jako nedílná součást systémového řešení problematiky domácího násilí , jejímž primárním cílem je zvyšování bezpečí a ochrany ohrožených osob
- Participativní přístup: panel expertů – identifikace základních okruhů a témat k dalšímu zacílení výzkumných postupů
- Metody: analýza statistických dat, analýza trestních spisů, expertní šetření, fokusní skupiny, rozhovory s pachateli a oběťmi

ŠPIČKA LEDOVCE ANEB PARTNERSKÉ NÁSILÍ VE STATISTICKÝCH DATECH

Kateřina Grohmannová

6. Listopadu 2023

ZÁKLADNÍ ÚDAJE

Data

Statistické údaje MSp – Statistické listy trestní - soudy
Trestné činy se znakem domácího násilí
Vztah pachatele a oběti

Cíl a metody

Popis statického obrazu
Statistické analýzy prvního a druhého stupně

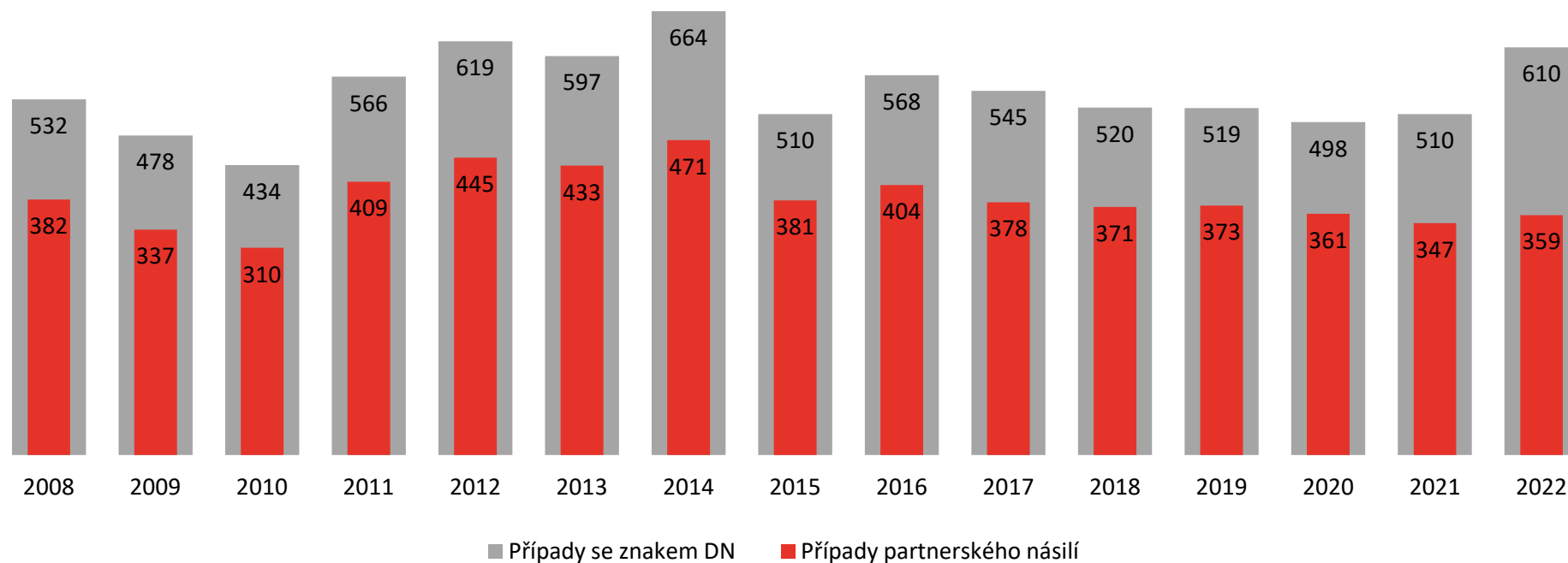
Období

2008 - 2022

Obsah

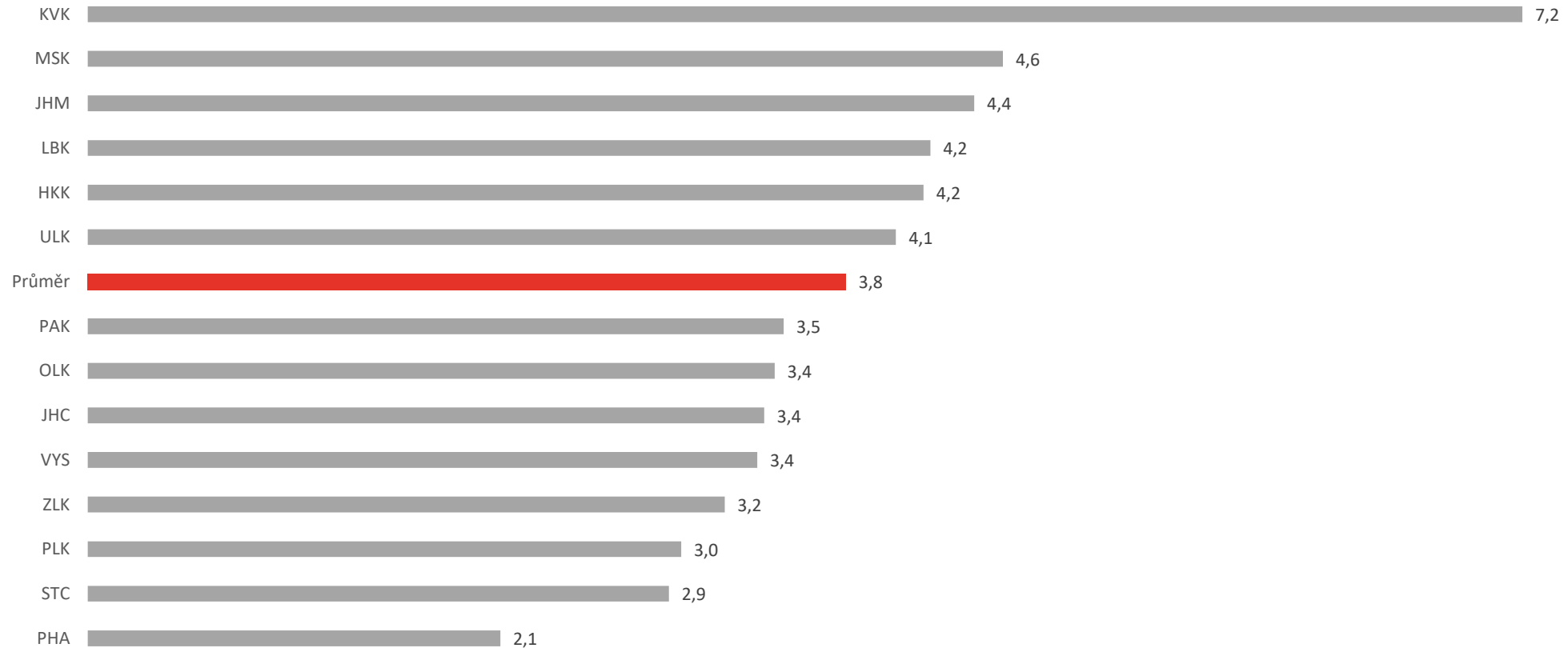
- Případy trestné činnosti se znakem domácího násilí a partnerského násilí
- Demografické charakteristiky pachatelů partnerského násilí
- Nejfrekventovanější trestné činy se znakem partnerského násilí
- Rozhodnutí soudů a trestání v případech partnerského násilí

PŘÍPADY SE ZNAKEM DOMÁCÍHO NÁSILÍ A PARTNERSKÉHO NÁSILÍ PROJEDNÁVANÉ SOUDY V L. 2008–2022

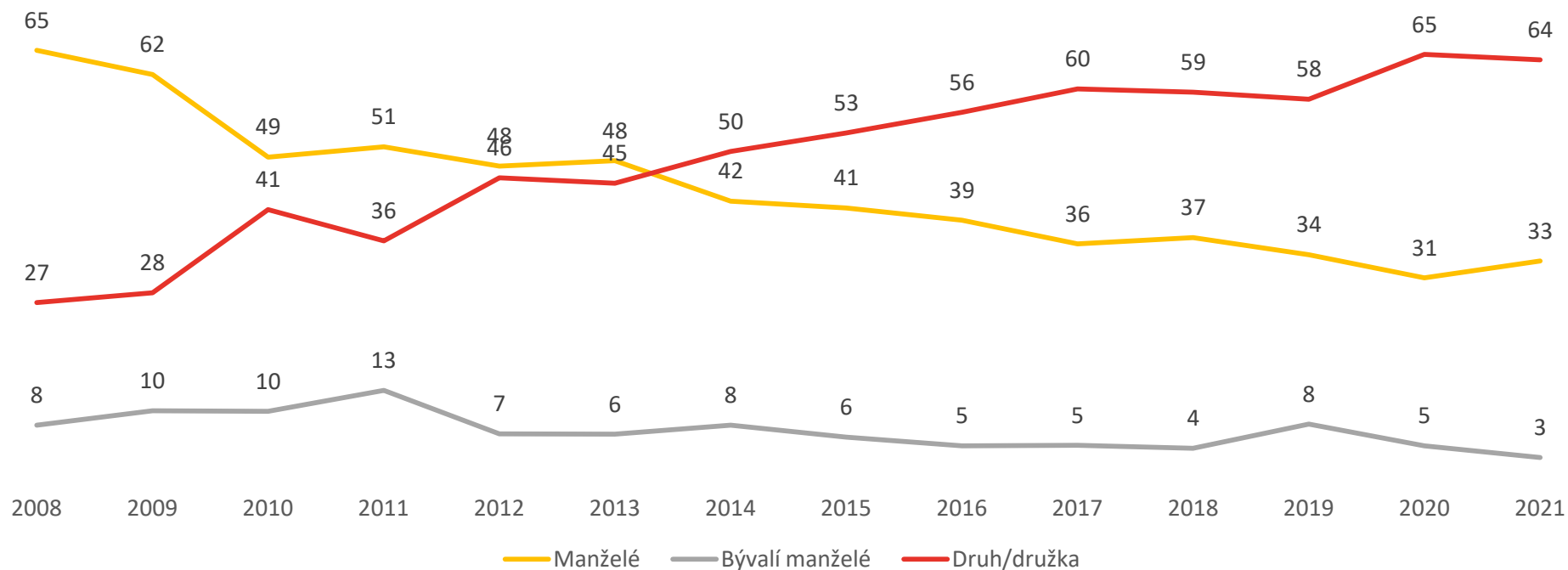

- Ročně průměrně 545 případů domácího násilí – i přes výkyvy v některých letech trend stabilní
- Ročně průměrně 384 případů domácího partnerského násilí – v posledních 6 letech ustálení cca 370 případů ročně
- >1 % celkového počtu osob postavených před soud

KRAJE PODLE PRŮMĚRNÉHO POČTU PŘÍPADŮ PARTNERSKÉHO NÁSILÍ NA 100 TIS. OBYVATEL V LETECH 2008-2022

PŘÍPADY PARTNERSKÉHO NÁSILÍ PROJEDNANÉ SOUDY V L. 2008–2021 V ROZDĚLENÍ PODLE VZTAHU MEZI PACHATELEM A OBĚTÍ, %

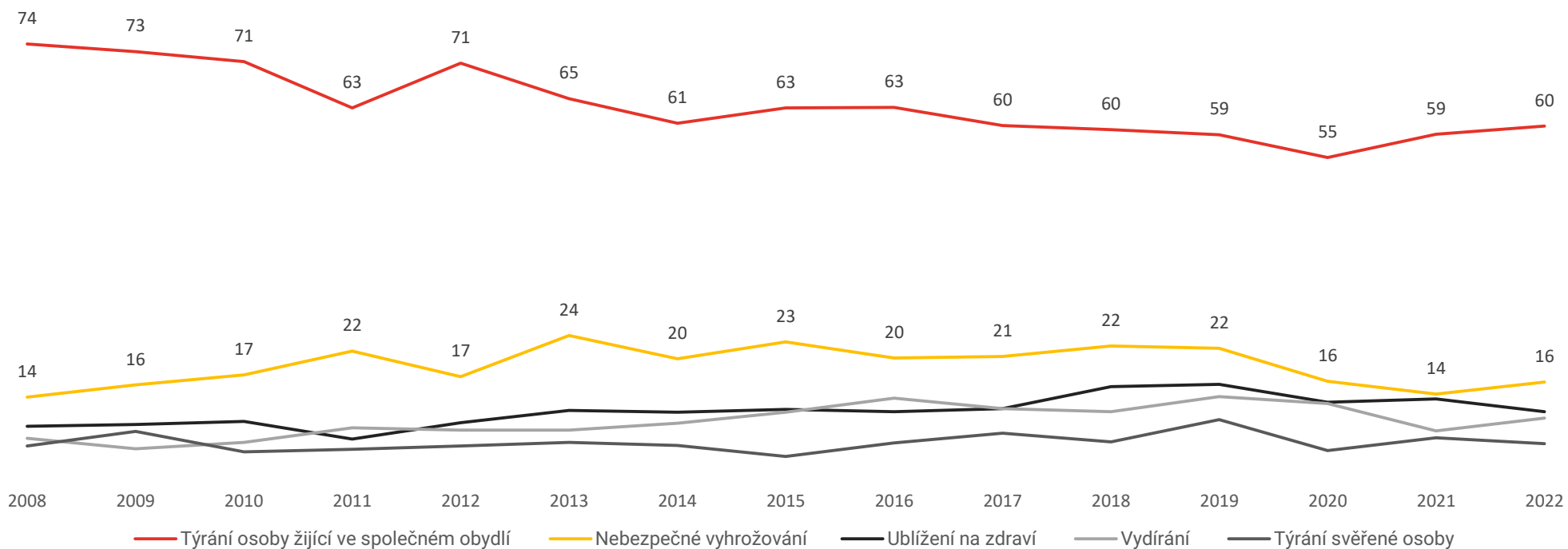

- Ročně průměrně 189 případů trestné činnosti se znakem domácího násilí v nesezdaném partnerství (druh/družka), 170 v manželském soužití a 27 bývalých manželů
- 2008–2021 nárůst případů partnerského násilí v kontextu druh-družka, a současně pokles v manželském soužití

DEMOGRAFICKÉ CHARAKTERISTIKY PACHATELŮ PARTNERSKÉHO NÁSILÍ

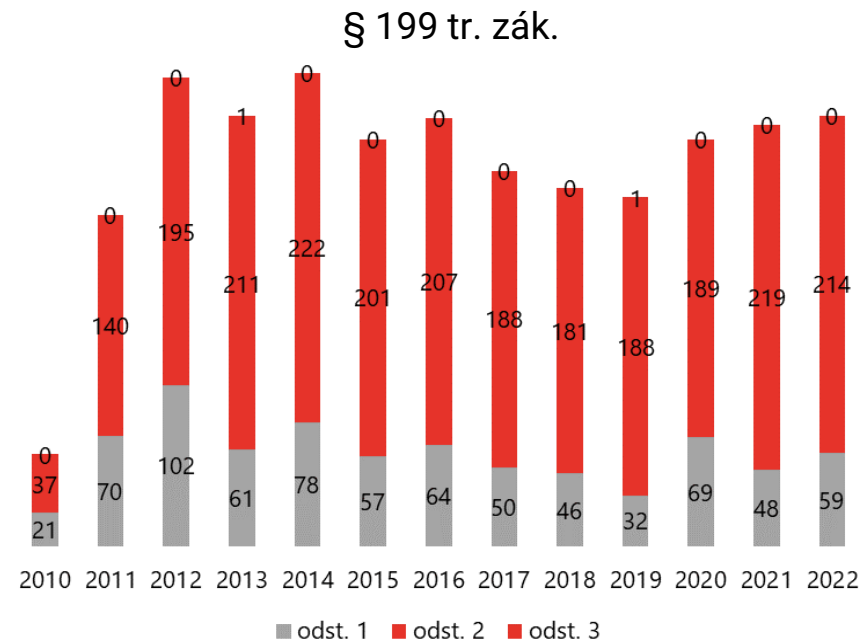
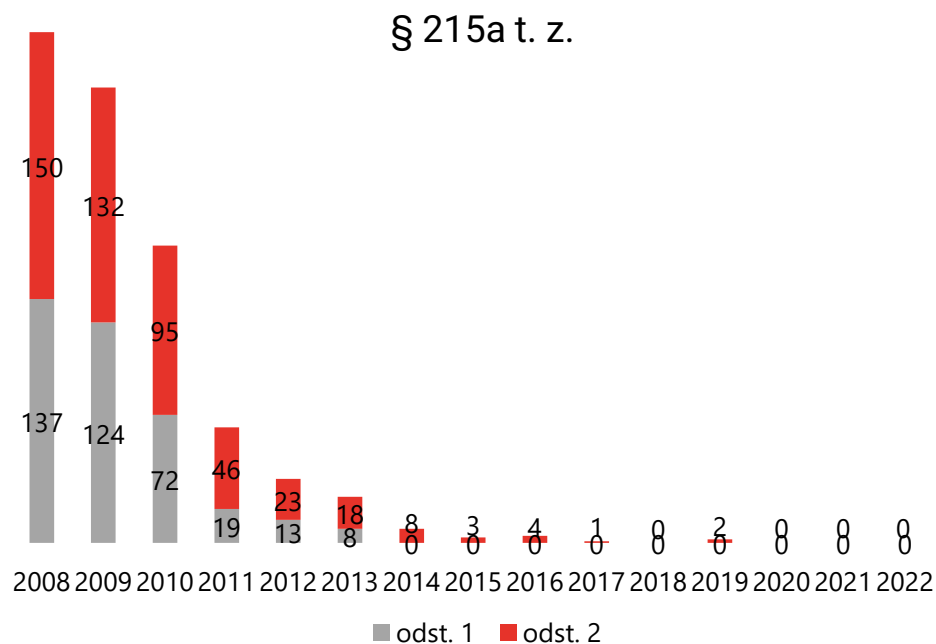
- V naprosté většině muži (průměrně 97 %), české státní příslušnosti (průměrně 92 %)
- Průměrný věk mezi 38 a 42 lety (min. 16 a max. 87)
- Nejčastěji zastoupeny osoby ve věku 30–44 let (průměrně 53 %)
- Dlouhodobě roste počet mladších pachatelů – věkové kategorie do 30 let
- Téměř dvě třetiny (65 %) recidivisté, z nich většina (73 %) byla trestána opakovaně

NEJFREKVENTOVANĚJŠÍ TRESTNÉ ČINY SE ZNAKEM PARTNERSKÉHO NÁSILÍ V L. 2008–2022, PODÍL Z CELKOVÉHO POČTU TRESTNÝCH ČINŮ SE ZNAKEM PARTNERSKÉHO NÁSILÍ, %

- Týrání osoby žijící ve společném obydlí (průměrně 64 %), nebezpečné vyhrožování (19 %)
- 36 % případů t. č. týrání bez souběhu s další TČ, ve 4 % případů jde o souběh více trestných činů týrání osoby žijící ve společném obydlí
- Podíl zastoupení trestného činu týrání osoby žijící ve společném obydlí dlouhodobě klesá, podíl ostatních trestných činů vykazuje z dlouhodobého hlediska mírný rostoucí trend

POČET PŘÍPADŮ TÝRÁNÍ OSOBY ŽIJÍCÍ VE SPOLEČNÉM OBYDLÍ (§ 199 TR. ZÁK./ VE SPOLEČNĚ OBÝVANÉM BYTĚ NEBO DOMĚ (§ 215A T. Z.) PODLE ODSTAVCŮ

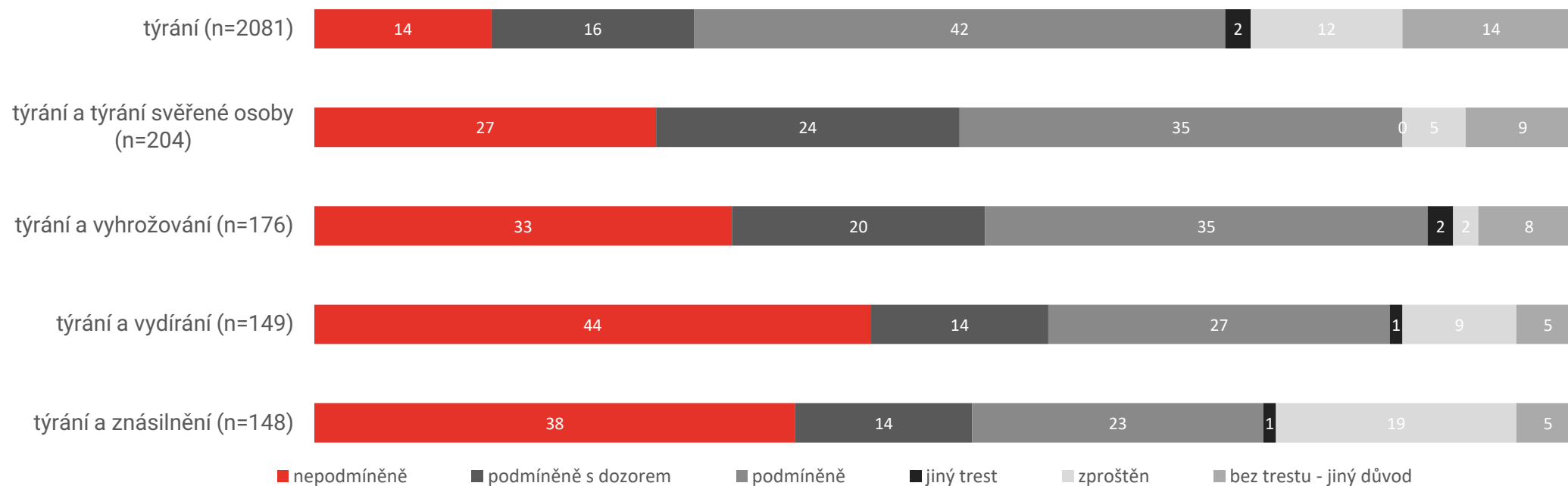

- Většina případů TČ týrání osoby žijící ve společném obydlí podle § 199 tr. zák. je nejčastěji kvalifikována ve 2 odstavci
- Nejčastěji podle § 199 odst. 2. písm. d) TRZ, tj. trestný čin byl páčán po delší dobu
- Podíl závažnějších případů dlouhodobě roste

ROZHODNUTÍ SOUDŮ V PŘÍPADECH PARTNERSKÉHO NÁSILÍ

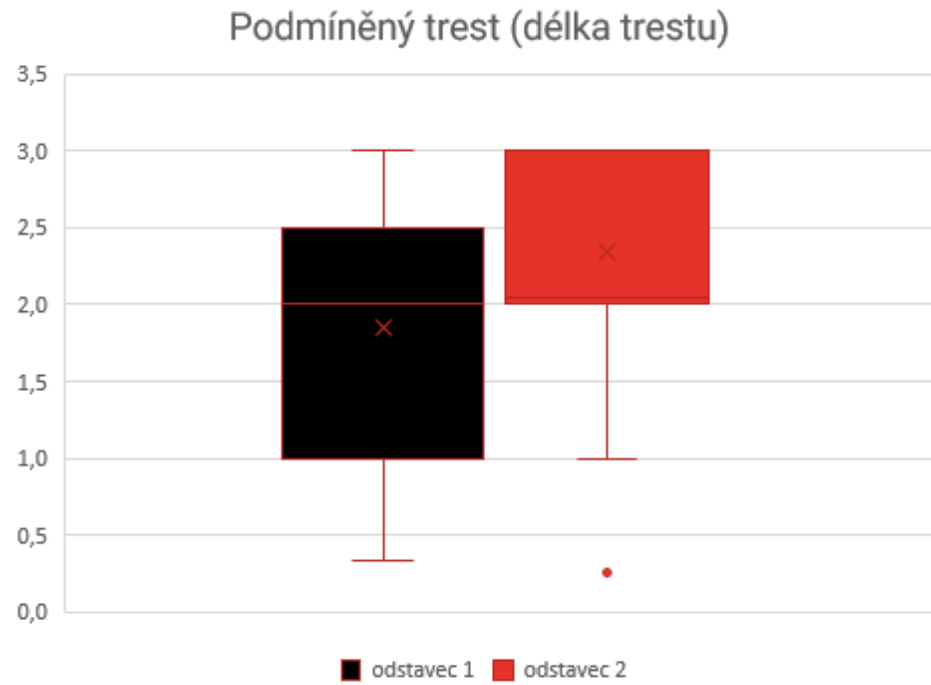
- 80 % pachatelé trestné činnosti se znakem domácího partnerského násilí odsouzeni
 - 54 % odnětí svobody s podmíněným odkladem, v 15 % s dohledem
 - 22 % nepodmíněný trest odnětí svobody
 - 12 % zastavení trestního stíhání, postoupení, nebo osvědčení se při podmíněném zastavení trestního stíhání
 - 8 % zproštění obžaloby
 - 4 % jiný trest, např. OPP, peněžitý trest
- Z dlouhodobého hlediska je signifikantní (velmi slabý) trend nárůstu nepodmíněných trestů ve srovnání s těmi podmíněnými.

TRESTNÝ ČIN TÝRÁNÍ OSOBY ŽIJÍCÍ VE SPOLEČNÉM OBYDLÍ - ROZHODNUTÍ SOUDU

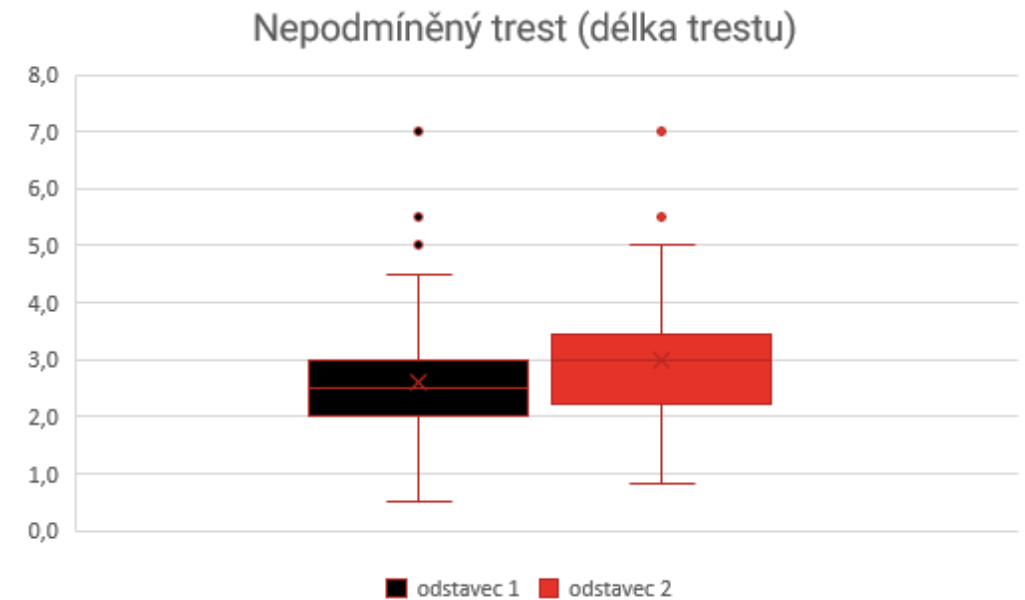

- 36 % případů bez souběhu s další TČ, více než polovina pachatelů podmíněný trest (s i bez dohledu)
- Týrání v souběhu s další TČ: týrání svěřené osoby, nebezpečné vyhrožování, vydírání, znásilnění
- Nevětší podíl (44 %) nepodmíněně odsouzených týrání v kombinaci s vydíráním
- Zproštění obžaloby nejčastěji (19 %) v případech souběhu týrání a znásilnění

DÉLKY ULOŽENÉHO NEPODMÍNĚNÉHO A PODMÍNĚNÉHO TRESTU PODLE ODSTAVCŮ TRESTNÝ ČIN TÝRÁNÍ DLE § 199TR. ZÁK. SAMOSTATNĚ

Délky uložených podmíněných trestů se pohybovaly v rozmezí od tří měsíců do tří let. U prvního odstavce byla průměrná délka trestu 1,9 let (SD=0,8) a u druhého odstavce 2,3 let (SD=0,5).

Délky nepodmíněných trestů se pohybují nejčastěji rozmezí od 2 do 3,5 let bez ohledu na kvalifikaci dle odstavce. U prvního odstavce je průměrná délka trestu 2,6 let (SD=1,1) a u druhého odstavce tři roky (SD=1,0).

SHRNUTÍ A ZÁVĚR

- Ročně průměrně 384 případů partnerského násilí – v posledních 6 letech ustálení na cca 370 případů ročně, kraje KVK a MSK
 - Kontext nesezdaného soužití
 - V naprosté většině muži, nejčastěji osoby ve věku 30–44 let
 - Dlouhodobě roste počet mladších pachatelů – věková kategorie do 30 let
 - Dlouhodobě roste podíl závažnějších případů týrání osoby žijící ve společném obydlí
 - 54 % odnětí svobody s podmíněným odkladem, 15 % s dohledem, 22 % nepodmíněný trest odnětí svobody
 - Z dlouhodobého hlediska je signifikantní (ale velmi slabý) trend nárůstu nepodmíněných trestů ve srovnání s těmi podmíněnými
 - Přísnější trestání dle odstavce prvního a ukládání trestů při dolní hranici dle druhého odst. § 199 tr. zák.
 - Vývoj bez výraznějších změn: konzistence nebo stagnace?
-
- Kvalitní data = základní předpoklad pro postupy založené na důkazech a kontroly kvality
 - Justiční data o problematice domácího partnerského násilí odrazem absence koncepce monitoringu na národní úrovni

DĚKUJI ZA POZORNOST

Mgr. Hana Přesličková

+420 257 104 107

hana.preslickova@violenceoff.cz

Institut pro kriminologii a sociální prevenci

Náměstí 14. října 12

150 00 Praha 5

